

عنوان مقاله:

تغییرات مکانی و زمانی آلودگی به ترکیبات PAHS در خلیج فارس

محل انتشار:

دومین همایش ملی توسعه پایدار خلیج فارس: محیط زیست بر مناطق ساحلی (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 28

نویسندگان:

زهرا رضایی - دانشجوی کارشناسی ارشد محیط زیست - دانشکده منابع طبیعی - دانشگاه صنعتی اصفهان

محمد نعمتی ورنوسفادرانی - استادیار دانشکده منابع طبیعی - دانشگاه صنعتی اصفهان

خلاصه مقاله:

خلیج فارس یکی از بزرگترین ذخایر نفت و گاز در جهان به شمار می رود؛ این منطقه به دلیل داشتن شرایط آب و هوایی و اکولوژیکی خاص به یک منطقه ژئوپولیتیک در عصر حاضر مبدل شده که محیط زیست آن متحمل بیشترین خسارات از سوی فعالیت های انسانی است. توسعه ی مناطق شهری و صنایع عظیم نفت و گاز و همچنین تردد کشتی های نفت کش که از منابع آلوده کننده هی با منشاء انسانی در این منطقه هستند؛ باعث شده است که این دریای نیمه بسته در شمار آلوده ترین دریاها از لحاظ آلودگی به ترکیبات نفتی قرار بگیرد. تخمین زده شده است که آلودگی خلیج فارس حدود ۵۰ برابر میانگین یک دریا با همین وسعت می باشد. هیدروکربن های چند حلقه ای معطر (PAHS) از جمله آلاینده های آلی پایدار (POPs) هستند که می توانند ناشی از فرآیندهای طبیعی (منشاء زیستی)، آلودگی نفتی (منشاء پتروژنیک) و یا احتراق ناقص مواد آلی (منشاء پاپروژنیک) باشند. این ترکیبات به دلیل داشتن خاصیت سرطان و جهش زا برای پستانداران و موجودات آبی مورد توجه و نگرانی همگان قرار گرفته اند. این مقاله با هدف دستیابی به یک دید کلی آلودگی از نظر پراکنش مکانی و زمانی ترکیبات PAHS در اجزای مختلف اکوسیستم خلیج فارس شامل آب، اجزای زیستی و رسوبات انجام گرفته است. بر اساس مرور منابع، مشخص شد غلظت آلودگی آب های سواحل کشور کویت در مقایسه با آب های سواحل کشور ایران بسیار زیاد بوده، اما در مقایسه با دیگر نقاط جهان بسیار کم گزارش شده است. وضعیت آلودگی اجزای زیستی در مقایسه با دیگر مطالعات انجام گرفته در جهان نشان دهنده ی اکثریت باز هی آلودگی کم تا متوسط است. تحقیقات با موضوع پایش آلودگی ترکیبات PAHS در رسوبات سطحی، تقریباً در تمامی پهنه ی خلیج فارس (سواحل ایرانی و عربی) انجام شده است. میزان آلودگی ترکیبات PAHS در رسوبات سطحی سواحل ایرانی کم و عمدتاً با هر دو منشا پتروژنیک و پاپروژنیک گزارش شده است. آلودگی سواحل کشور ایران بیشتر در نزدیکی چاه های نرورز با منشا پتروژنیک بوده است. در حالی که مطالعات در مورد پایش آلودگی ترکیبات PAHS در مغزه های رسوبی سواحل کشور ایران اصلاً انجام نشده و تنها در دو مطالعه در سواحل کشورهای عربستان سعودی و کویت که بیشترین آلودگی را دارند انجام گرفته و منشا اصلی افزایش غلظت ترکیبات PAHS در برخی لایه های مغزه های رسوبی را پتروژنیک و ناشی از ریزش های نفتی در طول جنگ خلیج فارس عنوان کرده اند که از نظر سطح آلودگی بیشترین غلظت آلودگی ثبت شده مربوط به رسوبات سطحی و مغزه های رسوبی خلیج فارس است.

کلمات کلیدی:

خلیج فارس، ترکیبات PAHS، آلودگی آب، رسوبات، اجزای زیستی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1459500>

